

"Suhoat Chènggī kah Jînkoân"

Sū by Tiuⁿ lāmhiàn

— Pīn àn tī léksú siōng ê ìgī

Tùi Tân Chúipín chóngthóng tī 2008 nî pī khu'ah liáuāu, Tâioân tiâuiá bôlün sī théng píñ'á á sī hoán píñ'á lóng pī ká jípkhì Píñ àn kíglê'á chuí tiong, suiijiān jiát phutphut thólün kah ū chhun, khiok sitkhì léngchēng sukhó hoatlüt chânbīn ê bùntê. Tâioân Kàusiū Hiaphōe ūi tiōh beh hō sūsít koh khah lîchheng, tī 2012 nî 9 goéh 29, iauchhiáñ peh ūi hoatlüt choankong ê hákchiá kípān giánthöhōe, n̄gbāng chiá chit ê lîuâi lái hoànkħí tāike tūi tongkim chèngtī kah suhoat bùntê ê koansim.

Píñ àn ū chin chē gî tiám kah chenggī, mā kantañ sī suhoat kongpēñ chènggī kah jînkoân ê bùntê, koh khah chhamcháp chèngtī tàucheng ê bùntê. I sī suhoat sú siōng tē it ūi bînsóan chóngthóng siàjīm liáuāu chiâñchò kañsiû ê tiōngtāi sūkiāñ, mā ē sī kiámgiañ suhoat tòklíp kah bîncħú jînkoân ê tiōngiàu chípiau.

Tân Chúipín sī 2000 nî kàu 2004 nî Tâioân súsiōng tē it ūi hui Tiongkok Kokbîn tóng chhutsin ê chóngthóng, mā sī púnthó chèngtóng Bîncħú Chìnpoñ tóng thâuchít jīm ê chóngthóng. I ê peh nî chipchèng tī Tâioân bîncħú ūntōng súsiōng sī tiōngtāi ê lítēngpi, mā sī Tâioân māihìòng bîncħú chūiû kokka ê tiōngiàu siōngteng, mā koh, i khiok tī siàjīm liáuāu bô gōa kú pī phòan'hêng jíp kañ, tūi koânlék ê tianhong poåh lókhkì chhimian, kiâñjíp ołô. Chit chióng híkék sèng ê piànhòa, mñā hō chichhî chiá gōnggiāh, hùnnō kah pisiong, koh khah hō púnthó tñiâñ lóng siū tâñkek, soah lái sitkhì sìnsim, hoántùi tñiâñ ê Tiongkok Kokbîn tóng chiū ánné thiòng kah beh sí, kinkì che lái boaho Apín peh nî chipchèng ê sêngchiū, koh khah chiá chítē lîuâi lái chhiúhòa īkí, kiankɔ chèngkoân, hibāng ê tàng inúi ánné éngoán chipchèng.

Chit chióng chhiongmúa kíntiuñ ê ànchêng, khòan khí lái kahná kotaü itchài hoatseng, ín lâng chubòk, kîsít ka léngchēng koanchhat hunsek, hit tiongkan únhâm chin chē léksú lâu lóh lái ê insò kah hiānsít chèngtī ê bùntê.

Tiongkok Kokbîn tóng sī tī Tiongkok sênglip ê chèngtóng, ēng kekbēng ê chhiútōañ thuihoan Tāi Chheng tèkok, í tóngkok théchè lái kiànlip Chiúñ. Ka tókchħai thóngtī, jîchhiáñ chioh bîncħú ê miâ, kā Chiná hōngkoân chioh si hêng hûn. Tiongkok Kokbîn tóng chèngħú oánjiān chiâñchò thóngtī koânlék ê ìit chûthé,

《司法正義 kah 人權》

序 by 張炎憲

— 扁案 tī 歷史上 ê 意義

Tùi 陳水扁總統 tī 2008 年被拘押了後，台灣朝野無論是挺扁 áá 是反扁 álong 被絞入去扁案捲螺 á 水中，雖然熱 phutphut 討論 kah 有 chhun，卻失去冷靜思考法律層面 ê 問題。台灣教授協會為tiōh beh hō 事實 koh khah 驟清，tī 2012 年 9 月 29，邀請八位法律專攻 ê 學者舉辦研討會，n̄g 望藉 chit 个理由來喚起大家對當今政治 kah 司法問題 ê 關心。

扁案有真 chē 疑點 kah 爭議，mā kantañ 是司法公平正義 kah 人權 ê 問題，koh khah 摻雜政治鬥爭 ê 問題。它是司法史上第一位民選總統卸任了後成做監囚 ê 重大事件，mā ē 是檢驗司法獨立 kah 民主人權 ê 重要指標。

陳水扁是 2000 年到 2004 年台灣史上第一位非中國國民黨出身 ê 總統，mā 是本土政黨民主進步黨頭一任 ê 總統。伊 ê 八年執政 tī 台灣民主運動史上是重大 ê 里程碑，mā 是台灣邁向民主自由國家 ê 重要象徵，mā koh，伊卻 tī 卸任了後無 gōa 久被判刑入監，tùi 權力 ê 頂峰 poäh 落去深淵，行入烏牢。Chit 種戲劇性 ê 變化，mñā hō 支持者 gōnggiāh、憤怒 kah 悲傷，koh khah hō 本土陣營 lóng 受打擊，soah 來失去信心，反對陣營 ê 中國國民黨就 ánné thiòng kah beh 死，根據這來抹烏阿扁八年執政 ê 成就，koh khah 藉 chit ê 理由來醜化異己，堅固政權，希望 ê tàng 因為 ánné 永遠執政。

Chit 種充滿緊張 ê 案情，看起來 kahná 高潮一再發生、引人注目，其實 ka 冷靜觀察分析，hit 中間隱含真 chē 歷史留落來 ê 因素 kah 現實政治 ê 問題。

中國國民黨是 tī 中國成立 ê 政黨：用革命 ê 手段推翻大清帝國，以黨國體制來建立蔣家獨裁統治，而且借民主 ê 名，kā Chiná 皇權借屍還魂。中國國民黨政府宛然成做統治權力 ê 唯一主體，人民對它 ê 統治 kantañ 有絕對服從 ê 義務，若是有不滿 á 是起來抗爭，一定 ē 受 tiōh 叛國

Jīnbīn tūi i ê thóngtī kantaⁿ ū choáttùi hókchiōng ê gībū, nāsī ū putboán á sī khílái khòngcheng, ittēng ê siū tióh poānkok téngténg ê giâmlē chhúhoát. Chit chióng thóngtī ê suûi, chit hongbīn sī iânsíp Chiná kunchú tókchhái ê pháiⁿ sîpkoàn, chit hongbīn sī Tiongkok Kokbīn tóng ê léngtōchiá iûgoân sī tī Tiongkok chèngtī ê níkhaⁿ tions tōahàn, khiàmkhoat bînchú chūiû ê sòióng, sîmchì kā che tòngchò tékjin, chinhêng apchè kah chhengsoàn.

1949 nî, Tiongkok Kokbīn tóng chènghú tôcháu lâi kàu Tâioân liáuâu, mñā púnchit bôe kái, iáu inui tūi Tiongkiōng chhim Tâi ê kianhiân íkip tūi Tâioânlâng ê m sînjîm, kiông hòa Chiúⁿ Kàichiòh kòjîn chôngpài kah tóngkok thóngtī, sìkè apchè hoántùi lékliöng, koh khah êng chèngtī lát kàijíp suhoat, êng che tòngchò chéngsok īkí ê kangkû, tìsú Tâioân chhù tī pêhsek kхиóngpø ê khîhun tions.

Tí tóngkok bô hun, chèngtī kah suhoat hōsiong pí lîiöng ê chông'hóng hā, Tâioân beh sîtsi suhoat káikek, mñā ài tùikhòng Tiong kok Kokbīn tóng chènghú ê thóngtī kikò, koh khah tióh ènghù chiahê chhiongmóa tóngkok ìsek ê chèngtī kah suhoatkài jînsû.

1987 nî kàigiam káitû, Tâioân chhuthiân thiⁿ beh kng ê káikek. 1990 nîtai, tī Lí Tenghui chóngthóng ê chútô hā, Tâioân mäihìòng bînchú hòa, Tân Chúipíⁿ chóngthóng kësiòk lólik, bînchú lâihâm chiâmchiâm lóksít, chûkoân châi bîn ê ìsek chiâmchiâm chhimhòa, mñ koh suhoat káikek iûgoân tîtî put chêng, bê tang jiok tióh sítai ê choánpian. Che tûi Tân Chúipíⁿ chóngthóng siàjîm liáuâu, sûisî siû tióh kìmchí chhutkéng, khu'ah, sîmsìn, khísò, phòan'hêng, jípkaⁿ téngténg ê chogû, kàugiâh hiânsí tóngkok úitòk kah Má Engkiú chènghú chià tióh suhoat chhengsoàn chêng tiau ê chióngchióng hûnjiah. Che sî Tâioân suhoat hō lâng bê sînjîm ê sóchâi, mā sî Tâioân jînbîn bô hoattô khîtû "hoatîn sî Kokbîn tóng khui ê" giâugî.

Tân Chúipíⁿ tī chóngthóng siàjîm liáuâu bô gôa kú siû tióh khu'ah, khàu siōng chhiú khàu jíp kaⁿ, bûsô put chì ê bújiòk, che mñ kantaⁿ sî tûi Tân Chúipíⁿ kòjîn ê bújiòk, koh khah sî tûi Tâioânlâng léngsiù ê bújiòk. Tékcheng chô tî ànkiān bôe chengkiat chêng, tòh kongkhai soatbêng "nâsî pân bê chhut, tióh ài lóhtâi it kiokkiong", íkeng ànsng "û chôe thui têng" ê chûkoan simthài, jîchhiâⁿ siôngsiông thàulô siasit hō mûithé, ûihoañ chengchhat bô kongkhai ê goânchek, sionghâi liáu suhoat uisìn.

Tân Chúipíⁿ chóngthóng siû tióh tê jî pái khu'ah

等等 ê 嚴厲處罰。Chit 種統治 ê 思維，一方面是沿襲 Chiná 君主獨裁 ê pháiⁿ 習慣，一方面是中國國民黨 ê 領導者猶原是 tī 中國政治 ê 染缸中大漢，欠缺民主自由 ê 素養，甚至 kā 這當做敵人，進行壓制 kah 清算。

1949 年，中國國民黨政府逃走來到台灣了後，mñā 本質未改，iáu 因為對中共侵台 ê 驚惶以及對台灣人 ê m 信任：強化蔣介石個人崇拜 kah 黨國統治，四 kè 壓制反對力量，koh khah 用政治力介入司法，用這當做整肅異己 ê 工具，致使台灣處 tī 白色恐怖 ê 氣氛中。

Tí 黨國無分、政治 kah 司法互相被利用 ê 狀況下，台灣 beh 實施司法改革，mñā ài 對抗中國國民黨政府 ê 統治機構，koh khah tióh 應付 chiahê 充滿黨國意識 ê 政治 kah 司法界人士。

1987 年戒嚴解除，台灣出現天 beh 光 ê 改革。1990 年代，tī 李登輝總統 ê 主導下，台灣邁向民主化，陳水扁總統繼續努力，民主內涵漸漸落實，主權在民 ê 意識漸漸深化：mñ koh 司法改革猶原遲遲不前，bê tang jiok tióh 時代 ê 轉變。這 tûi 陳水扁總統卸任了後，隨時受 tióh 禁止出境、拘押、審訊、起訴、判刑、入監等等 ê 遭遇，夠額顯示黨國遺毒 kah 馬英九政府藉 tióh 司法清算前朝 ê 種種痕跡。這是台灣司法 hō 人 bê 信任 ê 所在，mā 是台灣人民無法度去除「法院是國民黨開 ê」giâu 疑。

陳水扁 tī 總統卸任了後無 gôa 久受 tióh 拘押，鎊上手鐗入監，無所不至 ê 侮辱，這 mñ kantaⁿ 是對陳水扁個人 ê 侮辱，koh khah 是對台灣人領袖 ê 侮辱。特偵組 tī 案件未偵結前，tòh 公開說明「若是辦 bê 出，tióh ài 落台一鞠躬」，已經按算「有罪推定」 ê 主觀心態，而且常常透露消息 hō 媒體，違反偵察無公開 ê 原則，傷害了司法威信。

陳水扁總統受 tióh 第二 pái 拘押了

liáuāu, kàu phòan'hêng jípkān hókhéng, bô koh chài kiâncchut lôpâng chíp pō. Tékcheng choi Tân Chúipín khólêng tôcháu kah chhoànciòng chò líiû, tângkî khu'ah Tân Chúipín, êng che lái pek kah píkò jinchoe ê pânàn chhiúlō, kísít ûihóán siônglí. Tân Chúipín ê chhutmiâ tō, Tâioân jînbîn bô lâng m bat, jîchhiáñ koh ū kokan súihō pohō, cháiñiūn ê tang khinkhó tôcháu; Tékcheng choi tui Tân Chúipín sìkhoúi êng chín honghoat thoântiàu ioktâm, sîmchì ah lâng chhú kiòng. Tân Chúipín beh ánchoañ kah lâng chhoànciòng.

Teh símlí ê kòethêng tionsg, Tâipak têhng hoatñ beh êng thiuchhiam pun àn símlí ê áu àn pèng hō chêng àn, chôsêng tōa àn pèng hō sió àn símlí ê chônghóng, ū ūipõe "hoattêng hoatkoan goânchek", èng siok ûihian. Kiámchhat koañ siaphiâm sáilõng Tionsg-Sìn-Kim chêng hù tángsutiúñ Kô Tiöngliöng chò gúichèng, jîchhiáñ khiónghat Tō Léphêng ài kâ chhut Goântai chèngkoàn chóng chai Má Chilêng, Má ïkiàn pêkiáñ kah Tân Chúipín ê koanhé, lkeng giâmtiöng thûntah kiámchhat koañ "khehkoan seng gíbû" ê chengsîn, koh khah chhimhoän píkò ê hônggû koân.

2010 nî 11 goéh chhe 5, Tâipak têhng hoatñ phòan'koat, í hoattêng chitkoân soat tòngchò lûnchèng Tân Chúipín chóngthóng tîjî chhù kim kái téngténg ê àn tionsg bô kösêng chitbû siöng hêngûi siu hóe chôe ê kinkì. M koh keh 6 jit liáuāu, 11 goéh 11 chòeko hoatñ phòan'koat têngàn Liôngthâm tē àn, í sitchit énghióng lát soat, jîntêng Tân Chúipín huhû siusiû Tâi-nî Kô ka 3 ek kho, hō chènghú khai pah ek tsoàn bé Liôngthâm thortê jîchhiáñ lâpjip khohák hñgkhu, chiú ánné phòan'koat Tân Chúipín chóngthóng kah hujin kok 11 nî tôhêng, pêng kho 1.5 ek kho hoât kim. Nngê phòan'koat siongchha bô kàu chíp lépái, khiok thàmchhú bô kâng ê kónghoat phòan'koat, ínhí chóngthóng chitkoân hoänûi kaitêng ê chenggî. Sîmchì koh tî 11 goéh chhe 5 têhng hoatñ phòan'koat liáuāu, Má Engkiú chóngthóng iáu kongkhai piáusû ûi jînbîn koankám, jîchhiáñ tiàuchip suhoat kochân téngténg kóngoe, tòe leh chòeko hoatñ tî 11 jit bô chháichhú hoat tñglái kengsím, soah chhinchû hê phòan'koat, jîntêng Tân Chúipín û chôe. Phòan'koat ê pekchhiat seng ínhí gílûn, û chèngtî lát kâijip suhoat ê kónghoat.

Tân Chúipín pí koaiñ jíp kañgák liáuāu, sengkhu jú lâi jú soejiock soah ínhí pêñpiàn, púnlái gák hong kah Hoatbû pôlóng bêgiän kongkhai sêngjîn, áu lâi tî ûlûn aplék, chiah sàng kàu Êng Chóng chiú i. Bînkan chiú ánné û pô gôa chiú i ê hoïök, m koh Má Engkiú

後，到判刑入監服刑，無 koh 再行出牢房一步。特偵組以陳水扁可能逃走 kah 串供做理由，長期拘押陳水扁，用這來逼 kah 被告認罪 ê 辦案手路，其實違反常理。以陳水扁 ê 出名度，台灣人民無人 m bat，而且 koh 有國安隨扈保護，怎樣 ê tang 輕可逃走；特偵組對陳水扁四 khó圍用盡方法傳召約談，甚至押人取供。陳水扁 beh án 怎 kah 人串供。

Teh 審理 ê 過程中，台北地方法院 beh 用抽籤分案審理 ê 後案併 hō 前案，造成大案併 hō 小案審理 ê 狀況，有違背「法定法官原則」，應屬違憲。檢察官涉嫌使弄中信金前副董事長辜仲諒做偽證，而且恐嚇杜麗萍 ài 咬出元大證券總裁馬志玲、馬維見父 kián kah 陳水扁 ê 關係，已經嚴重 thûn 踏檢察官「客觀性義務」 ê 精神，koh khah 侵犯被告 ê 防禦權。

2010 年 11 月初五，台北地方法院判決，以法定職權說當做論證陳水扁總統 tî 二次金改等等 ê 案中無構成職務上行為收賄罪 ê 根據。M koh 隔 6 日了後，11 月 11 最高法院判決案龍潭地案，以實質影響力說，認定陳水扁夫婦收受台泥辜家 3 億元，hō 政府開百億預算買龍潭土地而且納入科學園區，就 ánné 判決陳水扁總統 kah 夫人各 11 年徒刑，併科 1.5 億元罰金。兩個判決相差無夠一禮拜，卻採取無全 ê 講法判決，引起總統職權範圍界定 ê 爭議。甚至 koh tî 11 月初五地方法院判決了後，馬英九總統 iáu 公開表示有違人民觀感，而且召集司法高層等等講話，tòe leh 最高法院 tî 11 日無採取發 tñg 來更審，soah 親自下判決，認定陳水扁有罪。判決 ê 迫切性引起議論，有政治力介入司法 ê 講法。

陳水扁被關入監獄了後，身軀 jú 來 jú 衰弱 soah 引起病變，本來獄方 kah 法務部 lóng bêgiän 公開承認，後來 tî 輿論壓力，chiah 送到榮總就醫。民間就 ánné 有保外就醫 ê 呼籲，m koh 馬英九總統無

chóngthóng bô áinne lâi tōngiâu, liáhchún pósek chhut gák liáuāu chiū chūiû loh, bē koh chài jíp gák.

Thoânthóng koanliām liáhchún siūhêngjîn jíp kaⁿ, i ê sóú kipún koân èng siū tióh hānchè. Kísít siūhêngjîn jíp kaⁿ hòk hêng, tú lâng sin chūiû siū khusok ígōa, kîtha ê chūiû koân bē tàng koh siū khusok, á siūhêngjîn ê chiūi koân sī siók tī iliâu jînkoân, sī kipún jînkoân chi it, bô engkai siū tióh hānchè. Hôhòng pô gōa chiū i sui ū khah tōa thêngtō ê chūiû, khiok bô sng jíp hêng kî jîchhiáⁿ châigōa pêng m̄ sī oânchoân hòngjîm, iáu ū ittēng ê kàmtok kichè chûnchâi.

Chòeko hoatîn Kiámchhat sú Tékpiát Chengchhat cho^r (kánchheng Tékcheng cho^r) tī 2007 n̄ 4 goéh chhe jī, Tân Chúipíⁿ chóngthóng jîmlâi sênglip. Goânpún sī ūi tióh beh chengchhat chóngthóng, hù chóngthóng, gō^r tī tñtiúⁿ, pō^r ē siútiúⁿ á sī siōngchiòng kaikip kunchit jînoân ê thamu hoânchoe ànkiān lâi siat, m̄ koh âu lâi khiok chiâⁿchò chengchhat Tân Chúipíⁿ ê tanüi, ū "Píⁿ-cheng cho^r" ê kichheng, che tûi Tân Chúipíⁿ lâi kóng sī chítê kéktoâa ê hongchhì.

Teh símlí Tân Chúipíⁿ chóngthóng ê kòethêng tiong, chèngtī kàijíp suhoat, kiámchhat kikoan ûihuat lâmkoân, hoatîn chiâⁿchò chèngtī kangkû ê kónghoat hihi-hōahōa, siū lâng phoephêng. Tùi hoatîn kiámchhat kikoan lâi kóng sī sìniōng phösán, bô hō lâng sinnâi; tûi Má Engkiú chóngthóng lâi kóng, chiah sī bô hoattō siautû jînbîn tûi Píⁿ àn sī chèngtī chengtâu, chhengsoàn chêng tiau ê siūnhoat; tûi Tân Chúipíⁿ chóngthóng lâi kóng, tī i jîmlâi bē tàng thòng têng su thòng lâi káikek suhoat, khiok tī siàjîm âu, siū tióh khu'ah, khísò, phòaⁿhêng, che sī hôténg ê hongchhì, piai. M̄ koh tûi Tâioân lâi kóng, Píⁿ àn chhiongmóa chèngtī tiuⁿlék, ínhí choânbîn thólûn, kanchiap chhioksêng suhoat káikek, tûi suhoat tòkli^r chò chhut kònghiàn.

Píⁿ àn tī tongkim sī chítê chhiongmóa chèngtī seng ê suhoat ànkiān. M̄ koh tī tñgkî lëksú ê gánkài, chiah sī Tâioân tûi kàigiam thóngtī kòetō kàu bînchú hoattī kokka ê tiöngtâi ànkiān. Kîtiong ū suhoat kongpêⁿ chènggî, jînkoân îhō ê bûntê, mā ū Tiongkok Kokbîn tóng kah Má Engkiú beh chià tióh "suhoat tòkli^r" ê miâ, chéngsok tñkí, chhengsoàn Tâioân púnthó lëkli^r, êng che lâi kiänli^r Tiongkok Kokbîn tóng thóngtī Tâioân ê chèngtong seng kah hoatthóng seng. M̄ koh Píⁿ àn bē inüi tongkim phòaⁿkoat lâi chò siōng bóe ê têngàn, ê puttoân siū tióh chitgî kah thiauchiàn, chiâⁿchò Tâioân súsiōng tiöngtâi ê chèngtī ànkiān.

áinne 來動搖，掠準保釋出獄了後就自由 loh, békoh 再入獄。傳統觀念掠準受刑人入監，伊 ê 所有基本權應受 tióh 限制。其實受刑人入監服刑，除人身自由受拘束以外，其它 ê 自由權 bē tàng koh 受拘束，á 受刑人 ê 就醫權是屬 tī 醫療人權，是基本人權之一，無應該受 tióh 限制。何況保外就醫雖有 khah 大程度 ê 自由，卻無算入刑期而且在外並 m̄ 是完全放任，iáu 有一定 ê 監督機制存在。

最高法院檢察署特別偵查組（簡稱特偵組）tī 2007 年 4 月初二，陳水扁總統任內成立。原本是為 tióh beh 偵察總統、副總統、五院院長、部會首長 á 是上將階級軍職人員 ê 貪污犯罪案件來說，m̄ koh 後來卻成做偵察陳水扁 ê 單位，有「扁偵組」 ê 謔稱，這對陳水扁來講是一個極大 ê 諷刺。

Teh 審理陳水扁總統 ê 過程中，政治介入司法，檢察機關違法濫權、法院成做政治工具 ê 講法 hihi-hōahōa，受人批評。對法院檢察機關來講是信用破產，無 hō 人信賴；對馬英九總統來講，chiah 是無法度消除人民對扁案是政治爭鬥、清算前朝 ê 想法；對陳水扁總統來講，tī 伊任內 bē tàng 痛定思痛來改革司法，卻 tī 卸任後，受 tióh 拘押、起訴、判刑，這是何等 ê 諷刺、悲哀。M̄ koh 對台灣來講，扁案充滿政治張力，引起全民討論，間接促成司法改革，對司法獨立做出貢獻。

扁案 tī 當今是一個充滿政治性 ê 司法案件。M̄ koh tī 長期歷史 ê 眼界，chiah 是台灣 tûi 戒嚴統治過渡到民主法治國家 ê 重大案件。其中有司法公平正義、人權維護 ê 問題，mā 有中國國民黨 kah 馬英九 beh 藉 tióh 「司法獨立」 ê 名，整肅異己，清算台灣本土力量，用這來建立中國國民黨統治台灣 ê 正當性 kah 法統性。M̄ koh 扁案 bē 因為當今判決來做 siōng 尾 ê 定案，ê 不斷受 tióh 質疑 kah 挑戰，成做台灣史上重大 ê 政治案件。

